

БулНозо: Дейност в подкрепа на идеята за ограничаване на нозокомиалните инфекции в България

Н. Гачева, В. Войнова-Георгиева, Р. Вачева-Добревска, А. Пачеджиев, Вл. Новкиришки

Българската Асоциация по превенция и контрол на нозокомиалните (вътреболнични) инфекции „БулНозо“ е неформална организация, която има за цел да предоставя на своите членове и широкия кръг специалисти от клиничната и профилактична медицина, необходимата за тяхното професионално развитие и ежедневна практика информация по отношение на европейските стандарти и нововъведенията в тази област на инфектологията.

Идеята за създаване на сдружение, обединяващо усилията на различните медицински специалисти, работещи в областта на етиологията, епидемиологията, клиниката и лечението, профилактиката и контрола на нозокомиалните инфекции (НИ) възникна сред българските експерти, работещи по междуправителствената Българо – Швейцарската Програма за Болнична Хигиена (БШПБХ), които се явяват и основатели на БулНозо. С подкрепата на Програмата тази идея беше осъществена, изпълнени бяха всички процедури по нейното официално учредяване като сдружение с нестопанска цел, утвърден беше Устав на асоциацията и избран първия Управителен съвет с мандат 5 години (2003-2008 г.).

Развитие и състояние на сдружението

През първите години след основаването на БулНозо като нови индивидуални членове са приемани главно курсисти от основния курс по болнична хигиена, провеждан в рамките на БШПБХ. За непрекъснатото нарастване на членския състав много допринася и ежегодно провеждания национален симпозиум по нозокомиални инфекции и дезинфекция, който от 2010 г. придобива формат на Национален конгрес с международно участие - обикновено преди, по време и след симпозиума/конгреса постъпват основният брой заявления за членство на лекари и сестри, участници във форума. Към края на 2010 г. списъчният състав на асоциацията включва 396 индивидуални членове от болничните заведения в цялата страна и 27 колективни членове – университетски, многопрофилни и специализирани болници (табл.1, фиг.1).

Обяснимо, най-голям е броят на членовете от столицата и големите градове, но от голямо значение, също така, е активността на обучените в курсовете по БШПБХ специалисти по здравни грижи от отделните области за формирането на значителни представителни групи в техните болници – прекресен пример за това е активната позиция на специалистите по контрол на инфекциите Ценка Бакалова от МБАЛ Кърджали, Невена Ангелова от УМБАЛ Пловдив и Фани Цветкова от РЗИ София област.

През последните години за нарастването на членския състав и присъединяването на нови болници като колективни членове допринесоха съществено и проведените регионални семинари. До сега към асоциацията са се присъединили 27 болници - колективни членове на БулНозо:

- НМТБ " Цар Борис III", IV МБАЛ, Токуда болница – София
- УМБАЛ Плевен
- Областни МБАЛ: Бургас, Габрово, Враца, В. Търново, Добрич, Кърджали, Ловеч, Монтана, Русе, Сливен, Смолян, Търговище, Ямбол

- МБАЛ: Балчик, Ботевград, Генерал Тошево, Димитровград, Етрополе, Елин Пелин, Исперих, Пирдоп, Самоков, Своге.

Очевидно е, че все още има да се работи за привличане към дейността на БулНозо на нови областни и по-малки болници от София и страната.

Основни видове дейности на Асоциацията

Според устава БулНозо обединява усилията на различните медицинските специалисти, работещи в областта на етиологията, епидемиологията, клиниката и лечението, профилактиката и контрола на нозокомиалните инфекции (НИ) за постигане на крайната цел: <Трайно ограничаване на НИ в страната>, а предметът на дейност на сдружението има информационно – обучителен характер, като дейността на асоциацията е насочена в няколко основни направления:

Разработване и осъществяване на образователни програми/проекти, отнасящи се до ограничаване на НИ;

- Осигуряване на възможности за контакти и обмен на професионален опит и знания между членовете на Асоциацията и със сродни сдружения от България и други страни;
- Информирание на професионалистите и обществеността за проблемите и постиженията на науката и практиката в областта на профилактиката и контрола на НИ.

Тези конкретни цели БулНозо осъществява чрез:

Ежегодно провеждания в продължение на 7 поредни години (през периода 2002-2008 г.) Национален симпозиум, който от 2010 г. придобива формат на Национален конгрес с международно участие и ще се организира през година (Фигура 2);

По традиция националният форум включва обучителен модул от лекции, които се изнасят от поканени международни и наши експерти в областта на надзора и превенцията на НИ, като проф. Аксел Крамер и проф. Петра Гастмайер от Германия, проф. Бари Куксън (Агенция по здравеопазване, Великобритания), проф. Жак Фабри (Университет Клод Бернар, Лион и Европейска програма IPSE), Карл Сютънс. (Институт по обществено здравеопазване, Брюксел и Европейска програма - IPSE). Симпозиумът получава висока оценка от двата професионални съюза – Лекарския Съюз и Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи и осигурява максимален брой кредитни точки на участниците. На 7-ия Национален симпозиум, който се проведе в Токуда болница – София през октомври 2008 г., колективните членове на БулНозо получиха в тържествена обстановка своите удостоверения за членство от Председателя на УС.

За първи път през 2010 г. за целите на обучението беше организиран предконгресен курс на тема „Лечение на раните” (Wound management) с лектор – международно признат експерт по проблема. Основните теми по надзора на НИ, с неговите епидемиологични, етиологични и клинични аспекти, както и приложението на комплекса от мерки за превенция на инфекциите, свързани със здравните грижи, бяха предмет на обсъждане в работните сесии на конгреса. Чрез фирмените симпозиуми и изложби, които са неизменна част от форума се илюстрират съвременните постижения в методите и технологиите за получаване и приложение на продукти за осигуряване на болничната хигиена, дезинфекция и стерилизация.

Важно е да се отбележи, че нашият национален форум подкрепя чрез своята научна програма най-новата инициатива на Световната здравна организация

“Безопасността на пациента – глобално предизвикателство” от първите години на нейното учредяване, като в центъра на тематиката включва широко обсъждане на проблема за хигиената на ръцете – обучение, мониториране и подходи за осигуряване на по-стриктно спазване.

Периодично издаваното списание “Нозокомиални инфекции”, което се явява печатен орган на асоциацията (Фигура 3);

През периода 2004-2010 г. са отпечатани 7 тома и две Приложения: към т. 1 „Дефиниции за нозокомиални инфекции” и към т. 2 „Медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции (проект). До 2007 г. ежегодно са издавани по 2 отделни книжки годишно (т. 1 - 4), но поради затрудненията, породени от кризисните икономически условия в страната, се наложи те да бъдат издавани временно в една обща книжка (т. 5 -7). В списанието се публикуват оригинални статии и научни обзори на авторски колективи от цялата страна, като по-голямата част от материалите са представяни на поредния национален симпозиум/конгрес по нозокомиални инфекции. Оригинални за Бюлетина на БулНозо са рубриците «Среща с експерта», в която се отпечатват част от лекциите на експертите, поканени за учебния модул на националния форум, както и двата раздела, специфични за тематиката на списанието: «Страница на специалиста по контрол на инфекциите» и Форум «БулНозо». По-нова за списанието е рубриката «Безопасност на пациента», отразяваща развитието на инициативата на СЗО “Безопасността на пациента – глобално предизвикателство” и европейските аспекти на проблема.

Стремехът е да се увеличават текстовете, преведени на английски, с цел да се осигури международен престиж на списанието, което е единственото специализирано издание в тази област у нас. За сега се поддържа осигуряването на разширено резюме на английски за публикациите, включени в основната част от рубриците на списанието.

Обновената интернет страница www.bulnoso.org (Фигура 4);

Internet – страницата на БулНозо е създадена с подкрепата на Еколаб, България през 2005 г. След събрания опит в ползването на сайта, той беше обновен през 2010 г. по инициатива и със съдействието на д-р Виолета Войнова-Георгиева и продължава да се усъвършенства.

На обновената интернет страница www.bulnoso.org можете да намерите:

- Новини
- Информация :
  - За БулНозо
  - За практиката
  - Конференции и семинари
  - Списанието (минали броеве на „Нозокомиални инфекции”)
  - Форум

На този етап, когато имаме една действаща интернет страница, която осигурява лесен достъп до информацията, особено необходимо е да се постигне по-активно участие на членовете на БулНозо в процеса на непрекъснато актуализиране на страницата и поддържане на рубриците с по-разнообразни материали от опита на специалистите в страната и в международен аспект.

Регионални семинари;

През 2009 г. с цел да отговори на нарастващите потребности от актуална информация на по-широк кръг от лекари и сестри, работещи в различни клинични

звена на лечебните заведения в страната, БулНозо организира за първи път регионални семинари с информационно-образователни цели на тема: “ Защита на пациента и предпазване на персонала от нозокомиални инфекции /ВБИ”.

Семинарите се организират съвместно с Националния референтен център по ВБИ на НЦЗПБ в изпълнение на инициативата на СЗО - „Глобален алианс за защита на пациента”, в която България е официален участник. Тематичната програма включва лекции и практическо наставничество по превенция на основните групи нозокомиални инфекции (запознаване със съвременните стандарти и приложните им аспекти), а лекторите са водещи специалисти, участници в Българо-Швейцарската програма по болнична хигиена, 2003-2008 г. Идеята е семинарите да осигурят обучение на място за няколко болници, вкл. от съседни области. Първите три семинара се проведоха с голям успех през 2009 г. в МБАЛ „Ат. Дафовски” – гр. Кърджали, МОБАЛ „Д-р Ст. Черкезов” – В.Търново и МБАЛ – Бургас, които предоставиха своята база за обучението на общо 370 участници - лекари и медицински сестри от отделения с повишен риск от нозокомиални инфекции и специфични изисквания по отношение на болничната хигиена от региона на градовете Кърджали, Хасково, В. Търново, Габрово, Ловеч и Бургас.

Отчитайки положителната оценка от страна на участниците, УС на БулНозо взе решение за провеждане на нови семинари през 2011 г., като в бъдеще този подход се възприема като един от основните в дейността на асоциацията.

Дейност в подкрепа на най-новата инициатива на СЗО “Алианс за безопасност на пациента”

БулНозо има определен принос за огласяване на новата инициатива на СЗО “Безопасността на пациента – глобално предизвикателство” сред българските специалисти - хирурзи, неонатолози, епидемиолози и микробиолози на техните национални форуми през 2006 – 2007 г., както и за официалното подписване в Женева на Меморандум за присъединяване на България към останалите държави от Световния алианс за безопасност на пациента, чиято приоритетна задача е ограничаване на нозокомиалните инфекции. Материали, посветени на инициативата се включват в програмата на Симпозиума и се публикуват в Интернет страницата и в специалната рубрика, която се поддържа в списанието.

Други дейности

От учредяването си през 2003 г. БулНозо поддържа активно членство в IFIC (Международната федерация по контрол на НИ) чрез редовно участие във форумите на Федерацията - ежегодно провеждания конгрес и Бюлетина на IFIC, International Journal of Infection Control:

- Участва със съобщения в конгресите на IFIC ;
- Публикува научни статии в Бюлетина на федерацията;
- Експерти от IFIC участват като лектори в програмата на Националния симпозиум: Патриша Линч – от САЩ, председател на Борда на IFIC и проф. Смиля Каленич от Р. Хърватска, също член на борда на федерацията.

Във връзка с провеждането на Националния симпозиум/конгрес на БулНозо стана традиция да се разработват и съвместни с МБАЛ от страната научни проекти, резултатите от които са оформени като презентации и са публикувани на страниците на списанието. През периода 2005 -2010 г. са изпълнени успешно следните мултицентрови проекти:

- Болнична дезинфекционна политика – мултицентрово проучване в България, 2005 г. В. Войнова, Н. Гачева, К. Тончева, В. Илиева, Св. Йорданова.
- Хигиена на ръцете в болничните заведения: Мултицентрово анкетно проучване в България, 2006г. Св. Йорданова, В. Войнова, В. Илиева, Н. Гачева и колектив.
- Кръвни експозиции при медицински персонал: Пилотно проучване, 2007 г. В. Войнова-Георгиева, Н. Гачева, М. Тюфекчиева и колектив от МБАЛ в страната.
- Разпространение на хепатит В и хепатит С инфекции сред медицинския персонал в България: Мултицентрово сероепидемиологично проучване, 2007-2008 г. Н. Гачева, П. Теохаров, Р. Иванова, В. Войнова-Георгиева.
- Анкетно проучване за оценка на риска от заразяване с хепатит В и хепатит С при медицинския персонал в България, 2008 г. В. Войнова-Георгиева, Н. Гачева, Р. Вачева-Добревска и колектив от МБАЛ в страната.
- Защита на медицинския персонал с хепатит В имунизация: анализ на серологични и епидемиологични данни от МБАЛ в страната. Н. Гачева, В. Войнова-Георгиева, Р. Вачева-Добревска, П. Теохаров и колектив от МБАЛ в страната.

В заключение, краткият преглед на извършеното през годините, от основаването на асоциацията до сега, показва една наистина успешна дейност в подкрепа на идеята за ограничаване на нозокомиалните инфекции в България, която не би била възможна без непрекъснатото колегиално сътрудничество и подкрепа от страна на работещите по проблема специалисти от:

- БШПБХ, IFIC;
- Министерство на здравеопазването;
- НЦЗПБ и Референтен център по ВБИ;
- Катедрите по епидемиологията в София и Пловдив;
- МБАЛ, УМБАЛ и РЗИ от страната.

Таблица 1. Възходяща тенденция на членския състав на БАПКНИ “БулНозо” през периода 2003-2010 г.

Година	Индивидуални членове брой	Колективни членове брой
2003	13*	-
2004	91	7
2005	100	10
2006	194	16
2007	302	16
2008	337	16
2009	376	25
2010	396	27

*основатели на БулНозо

Фигура 1. Брой на индивидуалните членове на БулНозо по области, 2008 г.

Фигура 2. Постерът на 8-ия конгрес на БулНозо, 28-29 октомври 2010 г.

**VIII НАЦИОНАЛЕН КОНГРЕС
ПО
НОЗОКОМИАЛНИ
ИНФЕКЦИИ**

28–29 октомври 2010
ВМА – София
посветен на:
**БЕЗОПАСНОСТТА НА ПАЦИЕНТА –
ГЛОБАЛНО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО**

Организиран от:
Българска асоциация по превенция
и контрол на нозокомиалните инфекции

съвместно с:
НЦЗПБ, Националният референтен център на НЦЗПБ
и Военномедицинска академия,
със съдействието на Министерство на здравеопазването

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ
Председател:
доц. д-р Р. Зеленов-Доброволски, д-м

БУЛНОЗО: доц. д-р Н. Течева, д-м; д-р В. Войнова-Георгиева, д-м; д-р В. Навиришани, д-м; Фани Цветкова; Невела Ангелова; М. Дюрова
НЦЗПБ: А. Курчатов, д-м; М. Манова; А. Гандева; С. Гунев; К. Арбоджигиев; И. Иванова; д-м; Е. Диброва; М. Стоянова; Е. Алексюв
ВМА: Попов; д-р Юлиана Дрифтс; Р. Милчев; М. Иванова; К. Радиева; В. Янчевич

НАУЧЕН КОМИТЕТ
Проф. д-р Христо Тасков, д-м; Генерал-майор проф. д-р Станко Чичев, д-м; Проф. д-р Вилхелм Мюлер, д-м; Попов; доц. Евгения Белевска, д-м;
Проф. д-р Мира Калканджарова, д-м; Проф. д-р Бинчи Саков, д-м; Проф. д-р Тодор Каланджаров, д-м; Делю; д-р Катерина Пачева, д-м; Проф. д-р Иван Митов, д-м;
Акад. д-р Ангел Гълъбов, д-м; Делю; д-р Билка Василева, д-м; Стояков; д-м; Крум Каланджаров, д-м; Проф. д-р Зоран Величковиќ, д-м;
Проф. д-р Ирина Иванова, д-м; Делю; д-р Зоран Величковиќ, д-м;

Фигура 3. Списанието „Нозокомиални инфекции” – печатен орган на БулНозо

Фигура 4. Рубрика „Списанието” на обновената интернет-страница www.bulnoso.org

**Безопасност за пациента
Защита на персонала**

Българска асоциация по превенция и контрол на нозокомиалните инфекции

🇬🇧 Новини
За БулНозо
За практиката
Конференции и семинари
Списанието
Контакт
Връзки
Форум

**ОБЕЗРАЗЯВАНЕ НА
ОТПАДЪЧНИ ВОДИ**

**ОБЗОР ЗА
МАЧИ ЗА
МИКРОБИС
ЛОГИЧЕН
АНАЛИЗ**

Място за реклами

Предлагаме настоящото каре за публикуване на Ваша реклама.
Вижте нашите оферти.

Списанието

Бюлетинът на „БулНозо” се явява едно от основните средства за постигане на информационно-образователни идеи, които асоциацията си поставя. Изданието публикува съобщения в следните раздели:

- оригинални статии (до 3000 думи) – разработки, включващи всички аспекти на проблема „нозокомиални инфекции”. Особено желателно е представянето на резултати от собствени проучвания върху надзора и приложението на различни подходи за превенция на НИ в здравната практика, анализи на възникнали епидемични взривове и оценка на ефекта от приложени мерки за ограничаване или профилактика на НИ.
- обзори (до 6000 думи) – на теми, които представляват интерес за по-голямата част от читателите поради своя обобщаващ, методологичен или иновационен характер. Изисква се пълно обхващане на проблема, отразено и в литературната справка.
- страница на специалист по контрол на нозокомиалните инфекции (до 1500 думи) – включва представяне на собствен опит, впечатления или мнения по отношение на новата специалност от страна на лекари, медицински сестри и санитарни инспектори с определен интерес или приноси в тази област.
- продължителна квалификация (до 3000 думи) и други.

Научните съобщения в раздели „Обзори” и „Оригинални статии” се приемат след положителна рецензия и обсъждане от редколегиата на списанието.

Част от броевете на бюлетина в pdf формат може да намерите тук:

[2004 г. брой 1, приложение 1, брой 2.](#)
[2005 г. брой 1, приложение 1, брой 2.](#)
[2006 г. брой 1, брой 2,](#)
[2007 г. брой 1, брой 2.](#)
[2008 г. брой 1 и 2,](#)
[2009 г. брой 1 и 2.](#)

РЕШЕНИЯ
ЗА
ПОЧИСТВАНЕ
И
ДЕЗИНФЕКЦИЯ